

ХРОНІКА. РЕЦЕНЗІЇ.ІНФОРМАЦІЯ

КАФЕДРИ ТЕХНОЛОГІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ - 30 РОКІВ

Кафедра технології машинобудування (ТМ) Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту (ТФ ЛПІ) створена у квітні 1969 р. за наказом ректора Львівського політехнічного інституту на базі кафедри технології металів і матеріалознавства загальнотехнічного факультету.

До її складу увійшли лабораторії технології машинобудування, верстатів, різальних інструментів, технології металів, металознавства, автоматизації виробництва і навчальні майстерні, які були обладнані новими верстатами, приладами та інструментами. Їх виділяли із своїх фондів тернопільські та львівські підприємства.

За кафедрою ТМ закріплювалися такі дисципліни: технологія машинобудування, проектування і виробництво заготовок, металорізальні верстати (МРВ), теорія різання металів, проектування пристроїв для МРВ, матеріалознавство, проектування механоскладальних цехів, автоматизація виробничих процесів у машинобудуванні, проектування різального інструменту, організація і планування виробництва, охорона праці, основи трудового законодавства, економіка машинобудування та інші.

Першим завідувачем кафедри став Ф.М.Музичук. Викладачами кафедри у той час працювали І.М.Ткаченко, І.Д.Мокрицький, Р.І.Шпак, С.О.Гасюк, І.В.Бейгер, Л.П.Рибак, Л.В.Лисенко, В.М.Мартин. Обов'язки завідувача майстернями виконував Т.М.Табак. Згодом на кафедру прийшли Б.Ф.Коліупко, П.Ф.Зиско, А.А.Козловський, завідувачем кафедри був обраний І.М.Ткаченко, а у 1972 році завідуючим кафедри — М.А.Козловський. Добрим словом слід згадати людей, які у свій час зробили вагомий вклад у розбудову кафедри. Це - доцент М.П.Панов, старший викладач М.В.Бойко, який створив кращу лабораторію з техніки безпеки в області, зав. лабораторією обчислювальної техніки В.М.Глемба.

На сьогодні професорсько-викладацький склад кафедри налічує 11 осіб, з них 2 доктори і 8 кандидатів технічних наук. З 1977 року кафедру очолює академік ІАН, заслужений винахідник України, доктор технічних наук, професор Б.М.Гевко. Викладачами працюють: М.Г.Дичковський - кандидат технічних наук, доцент, декан факультету електронних апаратів і комп'ютерних систем; Ю.Є.Паливода - кандидат технічних наук, доцент, декан механіко-технологічного факультету; М.І.Пилипець - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету комерційного навчання; Р.М.Рогатинський - доктор технічних наук, професор; А.В.Матвійчук - кандидат технічних наук, доцент; Б.В.Гупка - кандидат технічних наук, доцент; Л.М.Данильченко - асистент; Ю.Б.Капаціла - кандидат технічних наук, старший викладач; Д.Л.Радик - кандидат технічних наук, старший викладач; І.Г.Ткаченко - кандидат технічних наук, старший викладач.

У ході реорганізації ТФ ЛПІ у Тернопільський приладобудівний інститут, а згодом у технічний університет, на базі кафедри технології машинобудування створено ряд нових кафедр. Так, у 1972 році кафедра металорізальних верстатів, яку очолював кандидат технічних наук, доцент С.А.Дубиняк, у 1988 році - кафедра автоматизації виробництва, а в 1992 році - кафедра економіки, які зараз очолюють колишні викладачі кафедри - к.т.н, доцент Я.І.Проць та к.е.н, доцент І.В.Бакушевич.

На виробничих площах ВАТ "ТекЗ" з 1986 року функціонує філіал кафедри технології машинобудування, а з 1987 р. і сама кафедра, де студенти в умовах діючого виробництва оволодівають комплексом теоретичних знань і практичних навиків. Аудиторний фонд кафедри ВАТ "ТекЗ" становить 1,5 тис. м² площі, кафедра обладнана найсучаснішими, металорізальними верстатами, промисловими роботами,

комп'ютерами. До кафедри належать лабораторії технології машинобудування, проєктування та виробництва заготовок, проєктування технологічного обладнання, технології автоматизованого виробництва, основ наукових досліджень, проєктування механоскладальних цехів та інші. У 1991 році на Республіканському конкурсі-огляді на кращий філіал кафедри на виробництві філіал кафедри на ВАТ "ТекЗ" зайняв друге призове місце.

Значний вклад у розбудову кафедри зробили колишній генеральний директор ВАТ "ТекЗ" М.Г.Данильченко, завідувач філіалу кафедри на виробництві, генеральний директор ВАТ "ТекЗ" О.С.Калайджан, технічний директор А.М.Маланчин, заступник технічного директора В.Я.Мартиненко, помічник генерального директора з кадрів І.Я.Грицишин, заступник технічного директора В.М.Скочилю, заступник головного конструктора СКБ Я.І.Козіброда та інші.

За період свого існування кафедра технології машинобудування підготувала понад 2500 висококваліфікованих спеціалістів, які працюють у всіх регіонах України та за її межами. Серед випускників кафедри доктори технічних наук, професори, академіки, Заслужені винахідники України, генеральні директори, провідні спеціалісти машинобудівних та сільськогосподарських підприємств, комерційних структур, державні та громадські діячі, депутати всіх рівнів.

Кафедра пишається своїми випускниками і працівниками, які завдяки знанням, здобутим під час навчання, зуміли досягнути значних успіхів у своїй професійній діяльності. Вони працювали і працюють у багатьох структурних підрозділах університету. Це проректори проф. С.А.Дубиняк, проф. Б.М.Гевко, проф. П.В.Ясний, проф. І.В.Луців, доц. П.Д.Кривий, доц. С.Ф.Дячук; декани проф. С.Г.Нагорняк, доц. Ю.Є.Паливода, доц. А.О.Оксентюк; заступники деканів доц. М.І.Пилипець, доц. В.В.Шанайда, доц. О.К.Шкодзінський, зав. кафедрами: проф. П.Д.Стухляк, доц. О.В.Закалов, доц. І.В.Бакушевич, завідувач НДЛ-1 к.т.н., старший науковий співробітник І.Т.Ярема.

Серед випускників кафедри, які стали керівниками підприємств і установ, у першу чергу слід відзначити М.Г.Данильченка, Заслуженого винахідника України, який пройшов шлях від інженера-конструктора комбайнового заводу до першого заступника Голови облдержадміністрації. Протягом 13 років він завідував філіалом кафедри на ВАТ "ТекЗ", проводив велику наукову і науково-методичну роботу, опублікував майже 50 наукових праць, має понад 200 винаходів.

Намі випускники - це мер міста Тернополя А.І.Кучеренко, генеральні директори ВАТ "ТекЗ" О.С.Калайджан, "Тернопільгаз" - О.І.Караванський, "Тернопільмістгаз" - В.Л.Бобрівець, "Збараж" - Б.С.Бабій, генеральний директор Тернопільського заводу "Сатурн" П.П.Дейнеків, технічний директор цього ж підприємства А.М.Навроцький, генеральний директор ВАТ "Ватра" В.В.Щиренко, директор ВАТ "Ватра-Посвіт" М.О.Живчик, колишній директор заводу "Світлоприлад" О.І.Байдак, головний інженер ВАТ "Ватра" І.А.Гуров, помічник генерального директора ВАТ "ТекЗ" з кадрів І.Я.Грицишин, начальник СКБ ВАТ "ТекЗ" Я.А.Павлов, нач. відділу ВАТ "ТекЗ" А.П.Безпальок, голова обласного об'єднання "Тернопільмолоко" М.А.Білурус, генеральний директор ВАТ "Надзбруччя" Б.Т.Сусук, директор заводу безалкогольних напоїв І.В.Свистун, начальник дільниці "Житомирспецбуд" Л.М.Мандзій, генеральний директор Тернопільського пивзаводу №2 Б.А.Чорний, директор СП "Сільгосппродукт" Р.М.Дошин, голова Збараської районної ради М.І.Маценко, голова Збараської райсільгосптехніки Д.П.Довгополий, голови КСП В.В.Рудик, Я.П.Тюх, директор Гусятинського політехнікуму К.В.Зеленський, зам. генерального директора Київського заводу ім.Артема Б.І.Сімонов, працівник МЗС Російської федерації П.Я.Дяченко, радник Міністерства машинобудування Росії О.М.Орлов, керівники підприємств Є.В.Ворко, В.І.Дрозд, Ю.А.Рудяк, О.С.Рожук, В.М.Глемба, М.І.Назаров, більшість головних спеціалістів та інженерно-технічних працівників ВАТ "ТекЗ", "Ватра", "Оріон", "Сатурн" та багато інших.

Протягом тридцяти років кафедра проводить плідну науково-дослідну роботу, має незаперечні успіхи та здобутки.

Основні напрямки:

- розробка конструкцій і технології виготовлення транспортних технологічних машин і систем машин;
- розробка трибологічних основ підвищення довговічності і надійності машин;
- підвищення довговічності та надійності важкопавантажених механізмів машин;
- розробка наукових основ проектування багатофункціональних шнекових сільськогосподарських машин;
- розробка наукових основ проектування і виготовлення витих шнеків;
- створення наукових основ виготовлення широкосмугових шнекових спіралей.

Результати наукових досліджень впроваджені на багатьох підприємствах України і країн СНД, це, зокрема, ряд заводів м.Москви, Горьковський автомобільний завод, Ярославський завод паливної апаратури, Харківський тракторний завод, Куйбишевський завод пластмас, Вінницький електромехалічний завод, Вільнюський верстатобудівний завод, Тернопільський комбайновий завод та багато інших.

На кафедрі розроблені нові технології формоутворення спіралей шнеків, виготовлене унікальне обладнання і технологічне оснащення для їх виробництва методом прокатування та навивання, розроблені та виготовлені конкурентоздатні гнучкі гвинтові конвєсери та інші транспортно-технологічні машини.

Конструкції чотирьох запобіжних пристроїв та стенд для дослідження приводів впроваджені в Нормалі Міністерства тракторного і сільськогосподарського машинобудування. Запобіжний пристрій авторів Б.М.Гевка і А.В.Матвійчука експонується у Політехнічному музеї Російської федерації.

На кафедрі підготували і захистили докторські дисертації Б.М.Гевко, Д.А.Штефаніч, Я.П.Ковальчик, Р.М.Рогатинський, кандидатські дисертації М.Г.Дичковський, Я.І.Проць, Є.В.Гащин, Ю.Є.Паливода, О.В.Закалов, А.О.Оксентюк, Р.М.Рогатинський, М.І.Пилипець, М.Г.Данильченко, В.Я.Мартиненко, А.В.Матвійчук, Д.Л.Радик, Ю.Б.Капацила.

Завершують роботу над докторськими дисертаціями доценти кафедри Б.В.Гупка і М.І.Пилипець, над кандидатськими - асистент Л.М.Данильченко, аспіранти кафедри Ю.І.Маркович, А.О.Вітровий, Ю.Я.Петрикович.

Працівники кафедри опублікували 3 монографії, з них 2 колективних, понад 200 наукових статей і 400 авторських свідоцтв та патентів на винаходи, один навчальний посібник, понад 150 методичних вказівок. Підготовлено до друку 3 навчальних посібники з курсів "Технологія машинобудування", "Проектування технологічного оснащення", "Професійна підготовка".

Користуючись нагодою, колектив кафедри ТМ висловлює щиру подяку колективу ВАТ "ТекЗ" і його керівництву - добродіям М.Г.Данильченку, О.С.Калайджану, А.М.Маланчину, В.М.Скочило, І.Я.Грицишину та всім іншим трудовим колективам і їх керівникам за ту велику допомогу, яку вони надавали і надають протягом всього часу розбудови кафедри ТМ, а також з нагоди святкування її 30-річчя.

Колектив кафедри щиро вітає з нагоди 30-річним ювілеєм своїх співробітників, їх родичів, випускників, колективи, де вони працюють, і бажає доброго здоров'я, великого людського щастя, значних здобутків у науково-педагогічній і виробничій діяльності, здійснення всіх їхніх мрій, надій і сподівань.

Від імені колективу кафедри
"Технологія машинобудування"

академік ІА, Заслужений
винахідник України, доктор
технічних наук, професор
Гевко Богдан Матвійович